

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår saksbehandler: Jo Cranner/Jarle Grumstad
Vår ref.: 529077 (2015_00082)

Vår dato: 12.01.2015
Deres ref.: 15/162
Medlemsnr.:

Høringssvar: Høring av rapporten Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill

Vi viser til høringsbrev av 08.01.2015 vedrørende Rapport om finansiering av universiteter og høyskoler.

Norsk Sykepleierforbund (NSF) mener det er fortjenestefullt at regjeringen har nedsatt dette utvalget, for å *«fremme forslag til hvordan denne [finansieringen av universiteter og høyskoler] kan forbedres.»*

Oppsummering – tilbakemeldinger på kap. 6 og 7

Våre hovedtilbakemeldinger på kapittel 6: Fremtidens finansiering:

- Vi mener det er fornuftig å opprettholde et høyt basisnivå på finansieringen.
- Vi støtter etableringen av en utviklings-, kvalitets- og profilavtale mellom institusjonene og utdanningsmyndighetene.
- Vi støtter reduksjon av betydningen av studiepoengsproduksjonen fra 24 til 21 prosent.
- Vi støtter reduksjonen av antall kategorier, og reduksjonen av vektingsnivået mellom dem.
- Vi er dog bekymret for at spesialist- og masterutdanningen i sykepleie får en lavere vekt enn den har i dag (fra Kategori D til Kategori 2).

Våre hovedtilbakemeldinger på kapittel 7: Andre anbefalinger:

- Vi støtter ekspertgruppas påpeking av behovet for økt samhandling og samordning mellom ulike aktører i utdanningen.
- Vi støtter behovet for å få mer samordning omkring kvalitets- og kompetansevurderinger, karaktersetting og sensur på nasjonalt nivå
- Vi støtter forslaget om å gi studentene mer informasjon om kvalitet og læringsutbytte ved det enkelte studium. Dette forutsetter imidlertid at de enkelte studiene blir tilgodesett med tilstrekkelige ressurser, og at ikke ett studiums tiltenkte ressurser blir brukt på andre studier.
- Vi støtter at det i insentivordningen innføres et insentiv for fullføring av hele grader. Det er sentralt at man satser langt mer på kvalitet og langt mindre på kvantitet i studiene.

Kommentarer omkring basistildelingen

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Digitalt godkjent av forbundsleder, 30.01.2015 - 08:59:37

Vi mener det er svært spennende at ekspertgruppa foreslår å sette av en egen pott i basisfinansieringen til en utviklings-, kvalitets- og profilavtale. Vi tror en økt satsing på innovasjon og utvikling vil bidra til å modernisere høyere utdanning på de områdene der det er behov for dette. Vi har klare erfaringer på at dette er et etterlenget element sykepleierutdanningen – relatert til for eksempel økt bruk av teknologi, økt rekruttering av menn til studiet og faget og nytenkning om fokus på utvikling av sykepleietjenesten mot fremtidens tjenester.

Ulik praksis mellom utdanningsinstitusjonene

Det er en rekke faktorer i dagens finansieringsmodell som virker ulogiske og til dels kontraproduktive. Dette er både relatert til behovet for bruken av lærerkrefter, manglende oppfølging av praksis i utdanningen, tilgangen på ulike typer utstyr og lokaliteter osv. Det må foretas en gjennomgang av forholdet mellom innsatsfaktorer, kvalitetskrav og krav til sluttkompetanse i den enkelte utdanningsinstitusjon. NIFU-rapport 14/2012 viser at det er store ulikheter både i inntakskrav og vurderingsformer mellom de enkelte universitetene og høyskolene. Forskjeller i vurderingsformer og inntakskrav kan skape store forskjeller i sluttkompetansenivå mellom de ulike sykepleierutdanningene, noe som igjen skaper stor utrygghet om reelt kompetansenivå, både for den enkelte nyutdannede sykepleier og for kommende arbeidsgivere.

Det er generelt svært viktig å sikre like kompetansekrav til nyutdannede sykepleiere, uavhengig av utdanningsinstitusjon. Vi støtter derfor forslaget til videreutvikling av ordningen med eksterne sensorer og krav til økt samhandling mellom ulike aktører når det gjelder vurderinger og sensur. Vi tror dette er viktige grep for å sikre større likhet i kvalitets- og kompetansekravene mellom de ulike utdanningsinstitusjonene. Det å sikre lik kvalitet i sykepleierutdanningen, uavhengig av hvor man studerer i landet, vil ha stor betydning for kvaliteten i fremtidens helse- og omsorgstjeneste.

Vi tolker ekspertgruppas forslag dithen at hver enkelt institusjon skal få et større ansvar enn tidligere for å følge opp egen budsjettmodell. Der man tidligere har hatt nasjonale føringer og modeller å rette seg etter, skal man nå få myndighet og ansvar til å forvalte dette på den enkelte utdanningsinstitusjon. Vi mener dette kan skape store kvalitetsmessige forskjeller, som igjen vil gå utover de nyutdannede sykepleierne kompetanse og evne til å levere faglig forsvarlige tjenester til pasientene. Det ligger også en stor bekymring i rapporter vi har mottatt om at universitetene og høyskolene sparer inn penger på sykepleierutdanningen, som de bruker på å opprettholde og styrke andre og mindre studier. Dette gjør at sykepleierutdanningen blir enda mer forfordelt og utsatt for faglig forvitring.

Kategorisystemet som klassifisering

Et viktig element NSF mener ekspertgruppa har tatt et viktig tak i, er omleggingen av kategorisystemet i finansieringsmodellen. NSF har lenge ment at kategorisystemet er utdatert, og at det ikke gjenspeiler de reelle forskjellene i kostnader mellom de ulike studiene. Systemet har ikke tatt opp i seg utvikling av de enkelte fagene, og har heller ikke fulgt opp den teknologiske og pedagogiske utviklingen vi har sett. Gjennom å fjerne enkelte kategorier og å gjøre vektingsforskjellene mindre, bidrar ekspertgruppas forslag til å gjøre kategorisystemet noe mer forståelig.

Vi synes også det er bra at fordelingen basert på kategorisystemet foreslås redusert fra 24 til 21 prosent av det samlede budsjettet. Vi mener det eksisterende kategorisystemet i sin nåværende form er lite egnet til å fordele ressurser i henhold til de enkelte fagenes reelle behov, og bør derfor reduseres til et minimum eller fjernes helt, alternativt at man foretar en mer omfattende revurdering av grunnlaget for kategoriinndelingen.

Vi ser med bekymring på at ekspertgruppa foreslår å redusere vekten av videre- og masterutdanning for sykepleiere, fra Kategori D, vektet til 1,5 til Kategori 2, vektet til 1,4. Vi vet at det vil bli et stort behov for spesialister innen sykepleie i fremtiden, spesielt i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Videre- og masterutdanningen innen sykepleie er på et svært avansert nivå, både teknisk og når det gjelder klinisk veiledningspraksis. Utviklingen av handlingskompetansen her er minst på nivå som den innenfor medisinsk utdanning. Det vil være essensielt at det satses på gode insentivordninger for å få flere sykepleiere til å søke og gjennomføre spesialiseringer.

Kvantitet vs kvalitet i utdanningen

NSF mener det er bra at rapporten, i relasjon til den resultatbaserte delen av finansieringen, diskuterer forholdet mellom volum og kvalitet. Forslaget om et tilleggsinsentiv for fullføring av lavere og høyere grader er et element i en svært viktig tanke om å fokusere langt mer på kvalitet enn på kvantitet i utdanningen.

Det er etter vår mening en stor utfordring at mange universiteter og høyskoler i dag virker å satse på å få inn så mange studenter som mulig, i stedet for å fokusere på å få til en best mulig kvalitet i utdanningen til den enkelte. NSF's studentmedlemmer gir klare tilbakemeldinger på at kvaliteten i utdanningen er svært mangelfull, både når det gjelder lærekrefter i teoriundervisningen, når det gjelder situasjonen ved utdanningslokalenes, når det gjelder muligheten for å jobbe med teknologi, når det gjelder relasjonen til praksisstudiene for å nevne noen eksempler.

Integrering av praksisstudiene i finansieringssystemet

Et element vi mener burde vært adressert langt sterkere i rapporten, er relatert til finansiering av praksisstudiene. Dette representerer en stor utfordring, spesielt i kommunehelsetjenesten. Vårt klare inntrykk er at det er utfordringer både når det gjelder helseinstitusjonenes bruk av ressurser på veiledere, tilrettelegging for aktiv læring for studentene, kommunikasjon mellom utdanningsinstitusjon og praksissted, høyskolepersonellens kjennskap til praksisstudieplassene blant mye mer. Vi mener det vil være avgjørende for en god sykepleierutdanning i fremtiden at både utdanningsinstitusjonene og praksisstudiestedene for langt sterkere insentiver for at samarbeidet mellom dem skal fungere, til det beste for den enkelte student.

Prioritering i henhold til fremtidig behov

Flere steder i rapporten er ekspertgruppa inne på behov for kompetanse i fremtiden. Vi hadde nok ønsket at ekspertgruppa hadde tatt disse tankene noe lenger, for eksempel gjennom å la dem lede ut i konkrete rekrutteringstiltak.

NSF tror det kunne være en god idé å bruke finansieringssystemet til å gjøre faget og studiet mer attraktivt for fremtidige studenter og fagutøvere. Gjennom å øke kvaliteten på lærerkreftene, gjennom flere lærere per student og gjennom godt tilrettelagte og moderne lokaliteter og bruk av ny teknologi i utdanningen vil studentene finne studiet mer attraktivt. Statistisk sentralbyrå har uttrykt bekymring for at det i 2035 vil kunne mange 28.000 sykepleierårsverk, dersom man ikke øker utdanningsfrekvensen (Helsemod 2012). Selv om tallene er usikre, indikerer de likevel en kommende potensielt hovedutfordring; at det vil mangle sykepleierkompetanse i fremtiden.

Norsk Sykepleierforbund mener jevnt over at denne rapporten er et viktig dokument, hvis forslag vil bidra til å gjøre utdanningen av sykepleiere i Norge bedre. Vi mener derfor innholdet bør bli et vesentlig bidrag til innholdet i den bebudede stortingsmeldingen om struktur i universitets- og høyskolesektoren.

Med vennlig hilsen

Eli Gunhild By
Forbundsleder

Kari Elisabeth Bugge
Fagsjef

Kopi: Unio

